

državi n. pr. Slovanom kaj pravičnih tirjatev izpolni: neumno je blebetanje: Nemec bodi v Avstriji vse, Slovan, Italijan itd. pa nič. Minister grof Taaffe je odločno djal: Avstrija ni popolnem nemška, ne slovanska, ampak ima pravična biti vsem narodom! Minister Pražak je rekel, da sodniki n. pr. Waser, imajo razsojevati o zločinih, o jeziku pa, v katerem se ima uradovati, ne tako, ampak minister prava. Ko je prišlo do glasovanja, zmagali so sijajno naši poslanci z ministri vred. — Kmalu po tej zausnici došla je liberalcem druga, to pa na Českem, kder je bila razpisana dopolnitevska volitev poslanca v državni zbor. Pred 10 leti so liberalci zmagali s pomočjo denarja in sile, sedaj pa so grdo propali. Konservativec knez Ferdo Lobkovic je dobil 215 glasov, liberallec grof Ožbalt Thun pa le 187. To je najhujši udarec, kajti sedaj liberalci nimajo upanja pri novih volitvah za državni zbor zmagati, ker veliko česko posestvo je za njih zgubljeno, a to odloči, kdo da je gospod v državnem zboru. Nemškim liberalcem je odzvonilo bržčas za vselej v Avstriji. So pa tudi vsled tega močno pobiti in klaverno pobešajo ošabne glave. — Iz Kranjskega je uže 17 srenj prošnje odposlalo državnemu zboru, naj se v Ljubljano prestavi iz Gradca in Trsta višja deželna sodnija, ker plem. Waser v Gradci slovenščini toliko opovir dela. — V Hercegoviniše ni miru. FML. Jovanovič je ukazal v Ledenico in Greben kanonov spraviti, okolo Foče, Trnove bilo je večkrat vojskovanje brez posebnega uspeha, vstaši se naših izogibajo. Sedaj zadržuje deževno vreme hitro pomikanje vojakov.

Vnanje države. Ruski general Skobeljev, tisti, ki je zmagal v turške vojski pri Selviji in Plevno od juga oklenil, pozneje v Šipki 30.000 Turkov zajel in v Aziji Turkmene pobil, došel je v Pariz in pred srbskimi dijaki pa francoskimi časnikarji Nemce proglasil kot sovražnike Slovanov, ter da je vojska zelo blizu, v kateri morajo Slovani in Francozi Nemce zavrniti, ki hočejo po vsej Evropi gospodovati; zlasti je žugal z vojsko še Avstriji, če se dotakne Črnogore, Srbije itd., sploh katere bodi balkanske svobodne države; za ta slučaj je obetal napadenim rusko pomoč. Govor je neizmerno hrupa naredil in vznemiril zlasti Bismarka. Ruska vlada se pa izgovarja: da Skobeljev ne govori v njenem imenu, ampak na lastno roko in odgovornost. Francozi se očitvestno veselijo Skobeljevih besed, tudi angleški liberalci in italijanski republikanci. — Srbskega kneza Milana baje hočejo iztirati, ker neče vstašem iti na pomoč. — Papež Leon XIII. spodbujajo italijanske škofo v posebnem listu, naj skrbijo za dobre časopise in iskrene pridne mešnike in da se katoličani naj potegujejo za teptane pravice svoje vere in cerkve. — V Ameriki so peruvijanski vojaki napali mesto Pisko, je izrepali in ubili okolo 1000 ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Od Tarčina do Konjice.

Dan je bil samokar odprl svoje jasno oko — solnce rumeno je zažarilo na modrem obnebju, ko jo udarimo dalje iz Tarčina v hudem mrazu. Mimo ravne vasi Raščevine jašili in peketalimo čez Bitanjo planino po ozkih sneženih in ledenih, hot kača se zvijajočih stezah, ki so se vedno više in više sukale okolo strmih gor in gričev. Posamezni hribi so bili kakor v srebro vkovani vsled obilega snega, s katerim so bili do vrha ogrnjeni. Ogromne, sivobeke skale so se nam zdele, da poganjajo svoje korenine do pekla, svoje glave pa da vzdigajo do neba. Dobro je opazil nekdo izmed tovarišev, sodeč: tu so kraji, divji kraji, kakoršni morajo biti in so v Sibiriji, v Irlandiji, ali v Švici. Jaz pa sem tiho dejal: „Led in sneg, zima in mraz, gore in hribi in pečine, hvalite Gospoda!“ Potovali smo dolgo, da nismo razum planinskih orlov žive stvari zagledali, ko srečamo v sredi dolgočasnega, samotnega gorovja nekaj vojakov ženistov, ki so popravljali ceste in moste čez hudournne potoke in deroče rečice. Po triurnem maršu došli smo v Bradino, kder smo počivali kratek čas pri ondi stanujočih ženistih v sila ubornih kolibah, na katerih hoče več lukenj, ko deskic in smrečja biti. Po sladkem odmoru krenili smo dalje po rebu zmerno se vzdigajočega hriba. Nihče ni motil samotnega mira planinske tišine; vsa okolica je bila nekako gluha in nema, tih in mrtva. Le semtertje zaplatal je raz debele bukve kakšen veličesten orel, ktere ga je splašilo iz zimskega dremanja konjsko hrzanje in močno pokanje ledene ruše pod železnimi kopiti. Zatopljeni v vsakojake misli, katerih so nam vzbujali ti prečudno vstvarjeni kraji, zdramilo nas je in z raznimi novicami razveselila tropa ženijskih častnikov, ki so prihajali iz Konjice, da pregledajo in presodijo, kde treba potom in stezam poprave, kde treba lesenih bajt za potujoče vojake. Izmed prijaznih gospodov obviselo je moje oko posebno na jednom možu, ki se mi je tako znan dozdeval — in motil se nisem. Prijatelj! ogovori me takoj mnogoletni sošolec g. J. od Rečice v Savinjski dolini, kaka osoda pa tebe nosi po teh od Boga zapuščenih bregovih! Nič osoda, sežem v besedo, božja previdnost je tebe in mene semkaj pripeljala in naju bode tudi srečno odpeljala nazaj v domačijo! Ta dragi in mili mi tovariš šolski je res v svojem življenji že menda več bridkega, ko sladkega okusil. Po dovršeni gimnaziji moral je med vojake na tri leta; in leta 1878. hotel je ravno na graškem vseučilišči profesorske skušnje pričeti, ko mu dojde nenadoma povelje, da mora v novo Avstrijo odriniti in tamkaj širiti omiko in oliko.

Kralj dneva — svetlo solnce je bilo skoro že drugo polovino svojega dnevnega teka dokon-

čalo, ko smo prihruli v Konjico. Vojaki ostanejo takraj reke Narente v mestu, ki leži na desnem obrežji in se zove navadno Neretva, jaz pa se na ravnost podam čez močen most v drugo mesto — v pravo Konjico h katoliškemu župniku fra Andriju Šaravanju, katerega hiša zajedno tudi cerkva stoji onkraj mesta na precej strmih gričih. Poslopje je novo, še le nedavno z mnogim trudom in mnogimi žrtvami postavljeno — a ne še dodelano. Na prostem hodniku najdeš siromašen altareček, ki naj služi z vmazano opravo in sirotiško pripravo kot kapela ali cerkva katoliškim Konjičanom in Neretvičanom.

Ljubeznjivi župnik, mož lepe in krepke postave, mož hladne glave, pa toplega srca, odkazal mi je prav prostorno, čedno sobo, v kateri je moral sluga Pero takoj zakuriti, da si zagrejem život. Tudi dobra južina je stala kmalu na mizi, da utolaži nemali glad, kar se je tim laglje zgodilo, ker je prijazen domačin jedi vedno solil s šegavim, zanimljivim pripovedovanjem. Ko se dovoljno okrepim, službene pote pri vojaškem poveljništvu dovršim in si vse za daljne potovanje priготovim in zagotovim, stopim po mestu, da si ga ogledam od enega konca do drugega. Konjica v širjem pomenu leži ob desnem in levem obrežji reke Narente (Orontius starih Rimljanov).

Obe strani veže kamenat most, sloneč na 10 stebrih, katerega je bojda ukazal dalmatinski kralj Hvalimir postaviti. Mesto šteje do 8000 prebivalcev, najviše muhamedanov, ki imajo 6 zidanih džamij; od katerih najlepša in boljša je bila svoje dni krščanska cerkva, posvečena sv. Janezu apostolu. Cerkev pravoslavni ali nezedinjenih kristijanov je majhna in revna, kakor gori omenjena katoliška. Hiše so skoro vse zidane, kamentate, po čemur se Hercegovina značajno loči od Bosne. Neretva zamreč deli ti dve deželici. Kdor prestopi most z desne na levo stran, zapusti Bosno in stoji na krševiti Hercegovini. Mesto obdajajo okolo na okrog visoki, strmi, ne obraščeni hribi, tako da ni neresničen pregovor, ki se glasi: kder začnejo skale, tam začne Hercegovina.

Na bližnji gori Preslici nahajajo se še razvaline močnega grada slavnih bosanskih kraljev. Z otožnim srcem se spominja narod nesrečnega časa, v katerem je bila ta trdnjava od turške vojske zrušena v prah in pepel; dežela pa oropana svojega bogastva.

Tako n. pr. poje neki bosanski pesnik v žalostinki, ki sem jo čital v „Krvavi knjigi ili spomeniku na 405letno propast bosanskega kraljestva v Zagrebu l. 1869“:

„Bosno, Bosno, domovina mila!
Kamo tvoji beli samostani?
Kamo li ti cerkve, žertvenici?
O njih samo stari spomeni kaže,
Da su žrtva postali bjesnili.
Kamo njive, kamo vinogradi,
Kamo polja, kamo perivoji,

Kamo dvori in palače sjajne,
Kamo poti, kamo staze pravne?
Ništa nemaš, sve ti je propalo,
Sve pustošno u tebi postalo,
Jer se legu medjedi i vuci,
A još gori od njih — strašni turci.“

Končuje pak ta bosanski Jeremija svojo — žalosti kipečo popevko:

„Bože, bože! nitko uz nas nema,
Samo za te pomočnika znamo!
Daj milostiv, gruši ruku svoju,
Svomu puku digni težku muku;
Da te mogne slobodno slaviti,
Tvoju slavu v pjesme pjevati!“

Zgodovinarji pišejo, da je kralj Tonsa Ostojić (1443—1460), sin in naslednik kralja Tvrtka II., katerega sestra Katarina je bila omožena z mogočnim Ulrikom celjskim grofom, sklical l. 1446 sijajen zbor v Konjico, na katerem so bili izdani ostri zakoni proti Bogomilom, tudi Patarenom ali Manihejcem zvanim, nadalje proti nepokornim plemičem in glavašem kot nasprotnikom kraljevske časti. Vse naredbe pa so neki več škodile, ko koristile. Z glavo njegovega naslednika Stjepana Tomića padla je l. 1463 tudi slavna kraljevina bosanska.

Smešnica 8. „Vi ste toženi, da ste iz ječe vtrgali,“ reče sodnik pred seboj stoječemu tatu. „Zakaj ste to storili?“ „Bes vas poberi, vam človek ne more nikdar po volji storiti,“ odvrne tat, „ako vtrgam noter v srambe, ni dobro, ako pa vtrgam iz ječe vun, vam zopet ni prav.“ J. D.

Razne stvari.

(Zahvala.) Ravnateljstvo gorenje-savinjske posojilnice v Mozirji je poslalo krajnemu šolskemu svetu Ljubenskemu deset goldinarjev za nakup učilnih sredstev ubogim šolarjem, za kar se tukaj v imenu obdarovane mladine najtoplejša hvala izreka.

M. R.

(V Rogatec) za sodnika pride baje g. Nedved iz Ptuja. Slovenski zna blizu toliko, kakor nič. Mož sodi toraj med Nemce a ne k Slovincem.

(Nepoznan hudobnež) je g. Frišjejev hlev na Lilaškem vrhu maribor. okraja užgal. Pogorel je hlev s baramom vred; 30 oralov gozda v Freisteinske grajščini na Spod. Polskavi je pogorelo, jednak požar bil je v gozdih Planinske grajščine.

(Obsojeni v Celji) so bili tolovaj L. Kotnik iz Mahrenberga, 15 let, tatje Jak. Tekavec, Flor. Mlinarič 2 leti, Jan. Pogelšek 1 leto, Neža Zidar 4 mesece, Frančiška Osterc 4½ leto, Jož. Turk zavoljo nesramnosti 2 leti v težko ječo in morivec Jožef Kociper k smrti na vislicah.

(Wildhaviški Karneri) brodaril je v državnem zboru, ka so pre Nemci tako krotke duše, da ne morejo nikogar ponemčiti. No, nemški pisatelj Freitag pa je celo knjigo spisal kder Nemcem